HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a zecea)

25 iunie 2015 *

„Trimitere preliminară — Marcă comunitară — Regulamentul (CE) nr. 207/2009 — Articolul 9 alineatul (1) litera (b) — Efecte — Drept conferit de marca comunitară — Semne identice sau similare — Interzicerea utilizării — Risc de confuzie — Apreciere — Luarea în considerare a utilizării unei alte limbi decât o limbă oficială a Uniunii Europene”

În cauza C-147/14,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de hof van beroep te Brussel (Belgia), prin decizia din 17 martie 2014, primită de Curte la 28 martie 2014, în procedura

Loutfi Management Propriété intellectuelle SARL

împotriva

AMJ Meatproducts NV,

Halalsupply NV,

CURTEA (Camera a zecea),

compusă din domnul C. Vajda, președinte de cameră, domnii E. Juhász (raportor) și D. Šváby, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Loutfi Management Propriété intellectuelle SARL, de P. Péters, advocaat;

— pentru AMJ Meatproducts NV și Halalsupply NV, de C. Dekoninck și de K. Roox, advocaten;

— pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;

— pentru guvernul finlandez, de H. Leppo, în calitate de agent;

— pentru Comisia Europeană, de F. Wilman și de F. Bulst, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: neerlandeza.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca comunitară (JO L 78, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Loutfi Management Propriété intellectuelle SARL (denumită în continuare „Loutfi”), pe de o parte, și AMJ Meatproducts NV (denumită în continuare „Meatproducts”) și Halalsupply NV (denumită în continuare „Halalsupply”), pe de altă parte, în legătură cu o pretinsă încălcare adusă la două mărci comunitare înregistrate de Loutfi.

Cadrul juridic

3 Articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009, intitulat „Dreptul conferit de marca comunitară”, determină drepturile care sunt conferite titularului unei mărci comunitare. Această dispoziție prevede:

„O marcă comunitară conferă titularului său un drept exclusiv. Titularul este îndreptățit să interzică oricărui terț să folosească, fără acordul său, în comerț:

(a) un semn identic cu marca comunitară pentru produse sau servicii identice cu cele pentru care este înregistrată;

(b) un semn pentru care, din cauza identității sau similitudinii sale cu marca comunitară și din cauza identității sau similitudinii produselor sau serviciilor acoperite de marca comunitară și de semn, există un risc de confuzie pentru public; riscul de confuzie cuprinde riscul de asociere între semn și marcă;

[…]”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

4 Loutfi este titulara următoarelor mărci comunitare:

— marca comunitară nr. 8572638, depusă la 24 septembrie 2009 și înregistrată la 22 martie 2010 pentru produse care fac parte din clasa 29 (printre care carne, pește, păsări și vânat), din clasa 30 (printre care zahăr, pâine, patiserie și miere) și din clasa 32 (printre care bere, ape minerale și alte băuturi nealcoolice), în sensul Aranjamentului de la Nisa privind clasificarea internațională a

produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, cu revizuirile și modificările ulterioare (denumit în continuare „Aranjamentul de la Nisa”). Această marcă comunitară privește următorul semn, care combină culorile roșu, alb și verde:

— marca comunitară nr. 10217198, depusă la 24 august 2011 și înregistrată la 8 ianuarie 2012 pentru produse care fac parte din clasa 29 (printre care carne, pește, păsări și vânat) și din clasa 30 (printre care zahăr, pâine, patiserie și miere), în sensul Aranjamentului de la Nisa, pentru următorul semn, care combină culorile roșu, alb și verde:

5 La 3 noiembrie 2011, Meatproducts, denumită la acel moment „Deko Vleeswarenfabriek”, a depus marca Benelux EL BAINA pentru produse care fac parte din:

— clasa 29, în sensul Aranjamentului de la Nisa („Carne, produse pe bază de carne, preparate pe bază de carne, preparate pe bază de carne de pasăre, mezeluri, mezeluri din carne, mezeluri din carne de pasăre, mezeluri din vânat, mâncăruri preparate din carne, pește, carne de pasăre și vânat, în măsura în care nu fac parte din alte clase; extracte de carne; produse citate anterior preparate potrivit Islamului”), și din

— clasa 30, în sensul Aranjamentului de la Nisa („Mâncăruri preparate, în măsura în care nu fac parte din alte clase; cafea, ceai, cacao, zahăr, orez, tapioca, […] făină și preparate pe bază de cereale, pâine, patiserie și cofetărie […], produse citate anterior preparate potrivit Islamului”).

6 Marca EL BAINA a fost înregistrată la 10 februarie 2012 cu numărul 909776 și privește următorul semn, fără combinație de culori (denumit în continuare „semnul analizat”):

7 Halalsupply a preluat fondul de comerț al Meatproducts, inclusiv portofoliul de mărci al acesteia.

8 Loutfi a formulat, în fața președintelui rechtbank van koophandel te Brussel (Tribunalul Comercial din Bruxelles), o cerere de sechestru în materie de contrafacere în temeiul articolului 9 alineatul (1) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 207/2009, urmărind în special „să se interzică Deko, Halasupply și oricărui alt deținător al produselor [vândute sub marca EL BAINA], al ambalajelor lor și al documentelor aferente, sub sancțiunea plății unei penalități cu titlu cominatoriu, să dispună de acestea”.

9 Această cerere a fost admisă prin ordonanța din 5 aprilie 2012.

10 Prin ordonanța din 31 iulie 2012, președintele rechtbank van koophandel te Brussel a dispus, la cererea Meatproducts și a Halalsupply, ridicarea măsurilor asigurătorii încuviințate prin ordonanța din 5 aprilie 2012.

11 Loutfi a formulat apel împotriva ordonanței din 31 iulie 2012 în fața hof van beroep te Brussel (Curtea de Apel din Bruxelles).

12 Prin hotărârea pronunțată, instanța de trimitere arată în special că semnul analizat privește aceleași produse sau, cel puțin, produse similare celor identificate prin cele două mărci comunitare.

13 Instanța de trimitere observă, în plus, că produsele comercializate atât de Loutfi, cât și de Meatproducts și de Halalsupply sunt produse „halal”, preparate în conformitate cu ritualul prevăzut de religia musulmană, și, în consecință, destinate în principal unui public musulman.

14 Instanța de trimitere concluzionează că, în speță, publicul relevant trebuie definit ca fiind publicul format din consumatori musulmani de origine arabă, care consumă produse alimentare „halal” în Uniunea Europeană și care au cel puțin cunoștințe de bază de limbă arabă scrisă.

15 Instanța de trimitere constată că elementele verbale „EL BNINA”, „EL BENNA” și „EL BAINA”, care sunt termeni arabi transcriși în alfabetul latin, sunt dominante atât în cadrul mărcilor comunitare, cât și în cadrul semnului analizat, tot astfel precum cele în grafie arabă, deși aceste din urmă elemente sunt cu ceva mai puțin dominante decât primele.

16 Instanța de trimitere subliniază în plus că, deși cuvintele arabe care figurează în grafiile latină și arabă în cadrul ambelor mărci comunitare și în semnul analizat prezintă o anumită similitudine pe plan vizual, pronunția acestor cuvinte în această limbă diferă totuși în mod substanțial, la fel ca semnificația pe care o are fiecare dintre acestea. În acest scop, instanța de trimitere menționează că, în limba menționată, „el benna” înseamnă „gustul”, „el bnina”, „dulceața” și „el baina”, „vederea”.

17 Ținând seama de ansamblul acestor elemente, instanța de trimitere concluzionează că examinarea riscului de confuzie care poate exista între cele două mărci comunitare și semnul analizat poate varia după cum se ia sau nu se ia în considerare semnificația și pronunția elementelor verbale din limba arabă, prezentate în grafie atât latină, cât și arabă și cuprinse în cadrul fiecăreia dintre aceste mărci comunitare, precum și în cadrul semnului analizat.

18 În aceste condiții, hof van beroep te Brussel a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Ținând seama de articolele 21 și 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, articolul 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 207/2009 trebuie interpretat în sensul că, la aprecierea riscului de confuzie între o marcă comunitară în care predomină un cuvânt arab şi un semn în care predomină un alt cuvânt arab, dar care este similar sub aspect vizual, instanțele competente din statele membre pot sau, dimpotrivă, trebuie să verifice şi să ia în considerare pronunția şi înțelesul diferite ale acestor cuvinte, chiar dacă limba arabă nu face parte dintre limbile oficiale ale Uniunii şi nici ale statelor membre?”

Cu privire la întrebarea preliminară

19 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 207/2009 trebuie interpretat în sensul că, pentru a aprecia riscul de confuzie care poate exista între o marcă comunitară și un semn, care acoperă produse identice sau similare și care conțin ambele un cuvânt arab dominant în grafiile latină și arabă, aceste cuvinte fiind similare pe plan vizual, în împrejurări în care publicul relevant al mărcii comunitare și al semnului în cauză are cunoștințe de bază de limbă arabă scrisă, semnificația și pronunția acestor cuvinte pot sau trebuie luate în considerare.

20 Trebuie arătat de la bun început că Regulamentul nr. 207/2009 și în special articolul 9 alineatul (1) litera (b) din acesta nu fac trimitere la utilizarea vreunei limbi sau a vreunui alfabet special care ar trebui sau nu ar trebui să fie luat în considerare pentru evaluarea riscului de confuzie care ar putea exista în percepția publicului.

21 Riscul de confuzie trebuie apreciat în special în raport cu percepția pe care o are despre acesta publicul relevant, care este reprezentat de consumatorul mediu al acestor produse sau servicii, normal informat, suficient de atent și de avizat (a se vedea în acest sens Hotărârea Henkel/OAPI, C-456/01 P și C-457/01 P, EU:C:2004:258, punctul 35 și jurisprudența citată).

22 Determinarea publicului relevant și constatarea identității sau similitudinii produselor sau serviciilor acoperite de mărcile comunitare și de semnul vizat rezultă din aprecierile factuale pe care trebuie să le efectueze instanța națională. În speță, instanța de trimitere a considerat că publicul relevant trebuie definit ca fiind publicul format din consumatori musulmani de origine arabă, care consumă produse alimentare „halal” în Uniune și care au cel puțin cunoștințe de bază de limbă arabă scrisă. De asemenea, ea a constatat, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 12 din prezenta hotărâre, identitatea sau cel puțin similitudinea produselor acoperite de cele două mărci comunitare și de semnul analizat.

23 În ceea ce privește riscul de confuzie în percepția publicului, care poate exista între mărcile comunitare și semnul analizat, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, existența unui asemenea risc trebuie să fie apreciată în mod global, ținând seama de toți factorii pertinenți din cauză. Această apreciere cuprinde o comparație vizuală, fonetică sau conceptuală a semnelor în conflict, ținând seama în special de elementele lor distinctive și dominante (a se vedea în acest sens Hotărârea Aceites del Sur-Coosur/Koipe, C-498/07 P, EU:C:2009:503, punctele 59 și 60, precum și Hotărârea XXXLutz Marken/OAPI, C-306/11 P, EU:C:2012:401, punctul 39).

24 În speță, instanța de trimitere a constatat că elementele verbale „EL BNINA”, „EL BENNA” și „EL BAINA” erau dominante atât în cele două mărci comunitare, cât și în semnul analizat, tot astfel cum erau, deși într-o măsură mai mică, cuvintele în grafie arabă. Ea a arătat de asemenea că, deși pe plan vizual aceste elemente verbale prezentau o anumită similaritate, din înscrisurile depuse în fața sa de Meatproducts și de Halalsupply rezulta că pronunția și semnificația elementelor verbale menționate difereau în mod substanțial.

25 Din considerațiile care precedă rezultă că este necesar să se țină seama de aceste diferențe pe planurile fonetic și conceptual, întrucât, în caz contrar, aprecierea riscului de confuzie nu s-ar face decât parțial și, în consecință, fără a ține seama de impresia globală pe care o produc mărcile comunitare și semnul analizat asupra publicului relevant.

26 Prin urmare, este necesar să se răspundă la întrebarea preliminară că articolul 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 207/2009 trebuie interpretat în sensul că, pentru a aprecia riscul de confuzie care poate exista între o marcă comunitară și un semn, care acoperă produse identice sau similare și care conțin ambele un cuvânt arab dominant în grafiile latină și arabă, aceste cuvinte fiind similare pe plan vizual, în condițiile în care publicul relevant al mărcii comunitare și al semnului în cauză are cunoștințe de bază de limbă arabă scrisă, semnificația și pronunția acestor cuvinte trebuie luate în considerare.

27 Întrucât răspunsul la întrebarea preliminară poate fi dedus din textul Regulamentului nr. 207/2009 și din jurisprudența aferentă a Curții, nu este necesar să se examineze efectele eventuale ale dispozițiilor Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene asupra răspunsului menționat.

Cu privire la cheltuielile de judecată

28 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a zecea) declară:

Articolul 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca comunitară trebuie interpretat în sensul că, pentru a aprecia riscul de confuzie care poate exista între o marcă comunitară și un semn, care acoperă produse identice sau similare și care conțin ambele un cuvânt arab dominant în grafiile latină și arabă, aceste cuvinte fiind similare pe plan vizual, în condițiile în care publicul relevant al mărcii comunitare și al semnului în cauză are cunoștințe de bază de limbă arabă scrisă, semnificația și pronunția acestor cuvinte trebuie luate în considerare.

Semnături